

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції магістрантів
та молодих вчених**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У XXI СТОЛІТТІ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

17 листопада 2022 року

Білі Церква
2022

УДК: 001.32-053.6”20”:636.09

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук.

Аріас Р., д-р філософії.

Гассемі Нейжад Ж., д-р філософії.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 17 листопада 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 154 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

виключена) можливість повторного занесення бліх в оселю та можна обмежитися 1–2-ма обробками.

Отже, абсолютною ефективністю щодо блошиної інвазії у собак і котів відзначився пероральний препарат Суперіум Спіносад, а також таблетки Нексгард Спекра у собак і краплі для spot-on нанесення Стронгхолд Плюс у котів. Краплі Інсектостоп не забезпечують тривалої репелентної дії (до 14-ти діб), а препарат Селафорт потребує постійного повторного застосування через неефективність щодо личинкових форм паразитів у оточуючому тварин середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ectoparasites Stenocephalides (Siphonaptera, Pulicidae) in the composition of mixed infestations in domestic dogs from Poltava, Ukraine/V. Yevstafieva et al. Folia Veterinaria. 2020. Vol. 64. № 3. P. 47–53. DOI:10.2478/fv-2020-0026

2. Горб К.О. Сифонаптерози м'ясоїдних тварин (оглядова стаття). Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15-16 лютого 2018 року. Полтава: ТОВ НВП "Укрпромторгсервіс", 2018. С. 71–74.

3. Kruchynenko O.V. Ectoparasites of dogs and cats (spreading and treatment). Bulletin of Poltava State Agrarian Academy. 2020. no. 3. P. 241–250. DOI:10.31210/visnyk2020.03.28

4. Ектопаразитози домашніх і продуктивних тварин та засоби захисту/Л.П. Артеменко та ін. Науковий вісник ветеринарної медицини. 2020. № 2. С. 65–76. DOI:10.33245/2310-4902-2020-160-2-65-76

УДК 636.09:615.28:616.99

ГІЛЬЧЕНКО Б.І., магістрант

Наукові керівники - **ШАГАНЕНКО В.С., ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук, доценти

Білоцерківський національний аграрний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТІВ НА ОСНОВІ ЦИРОМАЗИНУ У ТВАРИННИЦТВІ

Боротьба із шкідливими комахами в галузі скотарства потребує значних економічних затрат та не завжди є достатньо ефективною. Змінити становище на краще можливо шляхом комплексного підходу до даного питання та використанням препаратів на основі циромазину.

Ключові слова: циромазин, зоофільні мухи, цифлутрин.

Значних збитків молочному скотарству на теренах України завдають шкідливі комахи - гедзі, комарі, мошки, мокреці, зоофільні мухи тощо. Навіть якщо тваринницьке господарство розташоване ізольовано від природних осередків розмноження гнусу та інших шкідливих для тварин комах, то це не захищає останніх від нападів зоофільних мух. Оскільки дані види комах здатні розмножуватися безпосередньо у господарстві, за рахунок органічних відходів тваринництва. Зоофільні мухи (*Musca autumnalis*, *Stomoxys calcitrans*, *Liperosia titillans*, *Cailiphora erythropha*, *Lucilia sericata*, *Sarcophaga carnaria* та ін.) призводять до зниження молочної продуктивності корів, приростів молодняку та водночас вони є переносниками збудників інфекційних та інвазійних захворювань. Наявність мух на тваринницьких фермах зумовлює бактеріальне забруднення молока, що знижує його якість. Відомо, що за масового поширення зоофільних мух та гнусу тваринництво стає малорентабельним через втрати у прирості маси молодняку на 25-40% та зниження надоїв корів понад 40%. А у зв'язку із кліматичними змінами, підвищенням середньорічної температури - період активності комах щороку подовжується. Відповідно і економічні збитки тваринництва пропорційно зростають [1-3].

Заходи боротьби з зоофільними мухами розділяються на загальногосподарські та ветеринарні. Загальногосподарські заходи включають себе дотримання гігієни та санітарії на господарствах: очищення залишків корму та гною, регулярне очищення гноєзбірних каналів, заміна підстилки. Також слід забезпечувати підтримання ідеальної гігієни за використання

престартерів, оскільки ті у своєму складі містять сполуки, що приваблюють, окрім тварин, також і мух.

Ветеринарні заходи боротьби включають в себе використання інсектицидних препаратів різноманітних хімічних груп. Найбільш уживаними в умовах виробництва на молочно-товарних фермах є препарати похідні фосфорорганічних сполук, синтетичних піретроїдів і неонікотиноїдів. Препаратами даних груп обробляють приміщення, обладнання, місця найбільшого скупчення мух, при цьому не допускаючи контакту тварин з обробленими поверхнями. Окремими препаратами обробляють самих тварин. Дані препарати не проникають в організм тварин, та, відповідно, в продукцію. Найбільш поширеними з них є засоби на основі Цифлутрину (Bayofly Pour-on, Цифлур тощо).

Однак ці заходи можуть мати недостатню ефективність, оскільки спрямовані на боротьбу з дорослими комахами, а використання інсектицидів не вирішує основну проблему – розмноження зоофільних мух в гною та органічних рештках на території господарства. Це потребує більш частого використання інсектицидів для обробок тварин, саме тому доцільніше попереджати розвиток комах ще на личинкових стадіях їх розвитку. Одними із препаратів, який спрямований на знищення саме личинкових стадій комах, зокрема зоофільних мух є препарати, із діючою речовиною Циромазином.

Циромазин – це препарат групи інсектицидів, ларвоцидів, із класу триазинів. Його можна використовувати шляхом внесення у гній та гноївку для попередження та порушення розвитку личинок комах, в тому числі зоофільних мух. Механізм дії циромазину полягає у регуляції росту комах, шляхом інгібування синтезу хітину. Таким чином личинки не перетворюються у лялечки та не розвиваються імаго. Даний препарат безпечний для бджіл, оскільки не діє на дорослих комах і сформованих лялечок. Препарат помірно токсичний та здатний повністю розкладатися при біотермічному знезараженню гною.

Препарати на основі циромазину, що представлені на ринку України - це *MAGGOTS* (циромазин 2%, Бельгія), *Непорекс®* (Циромазин 2%, США), *Циромадев* (Циромазин 60%, Україна). Використання препаратів на основі циромазину можливе у вигляді сухого порошку, шляхом зрошення препаратом гною чи прямим додавання розчину циромазину безпосередньо у лагуни (таб. 1). Повторну обробку потрібно робити через 14 діб.

Таблиця – Дозування і спосіб застосування препаратів на основі 2% циромазину

Застосування	Дозування	Площа обробки
Внесення сухого препарату	500 г	20 м ²
Розпилення розчину	500 г/5 л води	20 м ²
Зрошення розчином	500 г /15 л води	20 м ²

Однак ефективність будь-якого ветеринарного засобу, спрямованого на ерадикацію зоофільних мух та інших двокрилих паразитичних комах на території господарства, залежить від своєчасності його застосування. Мається на увазі, що потрібно проводити системні обробки тварин, приміщень, гною та гноївки (в лагунах та буртах) до появи першої генерації комах. Аналогічно використання препаратів на основі циромазину теж має проводитися з чітким дотримання графіку обробок та перше застосування має здійснюватися ще до появи перших комах.

Дані превентивні заходи в комплексі дають змогу зменшити кількість обробок тварин та звести кількість комах на території господарства до мінімуму. У свою чергу це сприятиме збільшенню кількості та якості отриманої тваринницької продукції, попередженню трансмісивних захворювань тварин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березовський А.В., Шевченко А.М. Діагностика, заходи боротьби та запобігання ентомозів великої рогатої худоби. Методичні рекомендації. Київ, 2014. 32 с.
2. Byford R.L., Craig M.E., Crosby B.L. A review of ectoparasites and their effect on cattle production. *Journal Animal Science*. 1992. Vol. 70 (2). P. 597– 602. DOI:10.2527/1992.702597x

3. Shevchenko A.M., Slobodian R.O. Study of spreading, dynamics of flying, attack and predominance of flies of the family Muscidae (Diptera, Insecta) in Cattle at livestock farms of Kyiv and Rivne regions of Ukraine. Journal of Entomology and Zoology Studies. 2017. Vol. 5. P. 349–355.

УДК: 636. 09:616.995.132.8 :619

ГУСАР А.В., магістрант

Наукові керівники – **ШАГАНЕНКО Р.В., ШАГАНЕНКО В.С.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

dep.parasitology@btsau.edu.ua

ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ТОКСОКАРОЗНОЇ ІНВАЗІЇ

У тезах наведено результати дослідження лікувальної протипаразитарної ефективності мільбеміцину та празиквантелу за токсокарозою інвазії у собак. Відмічено, що одноразова обробка тварин препаратом «Мілпразон» досягає повного звільнення організму від *Toxocara canis* забезпечуючи 100 % терапевтичну ефективність.

Ключові слова: токсокарозна інвазія, кишкова нематода, собаки, мільбеміцин, *Toxocara canis*.

Toxocara canis — поширена в усьому світі паразитична аскарида собачих (кишкова нематода) із визнаним зоонозним потенціалом [1, с.541].

За останні роки захворюваність на токсокароз стала серйозною медико-соціальною проблемою для багатьох країн світу, включаючи і Україну. Актуальність цього питання обумовлена тим, що джерелом інвазії є хворі на токсокароз собаки, а кількість цих домашніх улюбленців, зокрема безпритульних, постійно збільшується [2, с.142].

Дорослі особини *T. canis* паразитують у кишечнику собак, відкладають яйця, які потрапляють у фекалії та забруднюють навколишнє середовище [5]. У цих яйцях розвивається личинка третьої стадії, після чого яйця є заразними. Цей процес ембріонації зазвичай займає кілька тижнів. Тварини можуть викидати велику кількість яєць з фекаліями, заражаючи людей (зокрема дітей), які ковтають ці яйця в забрудненому ґрунті, на руках чи предметах [3, с.327-328]. Тому, безперечно, тема лікування собак за токсокарозу є актуальною.

Метою нашої роботи було визначити лікувальну ефективність мільбеміцину у собак за токсокарозою інвазії.

Відповідно, для досягнення даної мети, нами було створено групу цуценят 2-х 5-міс. віку у кількості 5-и голів. Даним тваринам, після гельмінтооскопічного дослідження проб фекалій та підтвердження захворювання, з лікувальною метою застосовували антигельмінтик «Мілпразон» для цуценят та дорослих собак віком до 5 кг» у дозі 1 табл. на тварину масою від 1 до 5 кг (діючі речовини: мільбеміцину оксим та празиквантел).

Контроль ефективності лікування здійснювали за допомогою гельмінтооскопічного дослідження проб фекалій флотаційним методом за Дарлінгом у модифікації Г. О. Котельникова і В. М. Хренова з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри на 4- добу після пероральної дачі препарату.

Діюча речовина препарату - мільбеміцину оксим - належить до групи антигельмінтиків макроциклічних лактонів, що проявляє вплив на личинки та імаго нематод шлунково-кишкового тракту.

Діюча речовина — празиквантел - належить до речовин групи піразинізохіноліну, який зумовлює антигельмінтну дію щодо цестод та нематод.

Критерієм оцінки терапевтичної ефективності препарату «Мільбемакс» було дослідження показників екстенс- та інтенсефективності.

До лікування тварин за копрологічного дослідження інтенсивність інвазії становила в середньому становила 33,8 яєць в 1 грамі фекалій. На 4-у добу після застосування антигельмінтика за повторного дослідження проб фекалій від оброблених тварин було